

2CO

¹ Bulus kwa nal kə dlakulva gyiiya Tləkatəg Yesu də naaga Daadamazhigəla, ard zəraabamiiyam Timoti, da vak dlamakəlaaa lii gata Daadmažhəgəl ma Korinti, əmtad̊ də yaa daddaha gatəg badəm ma larda Akaya.

² Herərra ard gabərər vak Daadamazhigəl Daadamiyyama ard Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga aa ndzarandzəg əmtad̊ də kuurama.

Daadamazhigəla dadda taa dzəgwagħha

³ Tagiyamartag kə uus kə Daadamazhigəl Daadamiyyama, kwa iin Daada Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga, Daada kwa dadda zhəwadal ba dyek dyəka, Daadamazhigəl kwa tagkiyam aandzu hulfa kwar kə dzəgwagħha!

⁴ Takkiyamtag nə Daadamazhigəl kə dzəgwagh ma dlada miiyam badəmma, adaba kəmyam ndakwani kiyam tagtər kə dzəgwagh kə kyalmaha ma dladi kwar hußəg nə iitəra, də kwanən kə taa dzəgwagħha kwa tləyamkəna nə miiyam vak Daadamazhigəla.

⁵ Bandkwa kiyam hußəg nə miiyam kə dlada hußu bandkwah nə Tləkatəg də ghəraana kə dlada, kiyam da tləkəna tədvad Tləkatəg kə taa dzəgwagħha Daadamazhigəla

⁶ Aandzu ma kiyam hußa dlada, kiyam hußəg mbakyarvad nal kə dəga taa dzəgwagh kəskurama dlaba da fəkurna kə ndzəd ma ndzəgħana gatəgaruwa. Akwama tagkiyam dzəgwagh nə uuda, ba kuuram ndakwani tlampənatləg kə taa dzəgwagħiina kwam

da tləkəna nə uuram kə ndzəda fa ərvədmahud də dlada kwa kiyam huňəg nə miiyamna.

⁷ Kəm maay ba ndaundau də kuuram aandzu ba hədiikən biya, adaba kəm sərgasərəg taakiya am huňa dlada band kwa kəm huňəg nəmnda, kuram ndakwani am da tləkənatləg kə hulfa taa dzəgweaghən əgakəmnda nə uuda.

⁸ Kəm naay taaki am dzan kwal sərgasərəg təghər kə hulfa dladən huňaməndu nəmnd ma haay Asiya, zaraabahar biya, kwan kə dlada dyəkadyək ba vaivaiya mandki kəm da əmtsaaga.

⁹ Baz tlatləgan kəskəmnd taaki manki shariya əmtsəg wa təkəmnda nə uuda. Dzəghardzəg nə wana haik fadghər kəskəmnd tə għramənda, bamma kəm fadghər tə Daadamazhigəla, kwa iin wa ciya lii əmtsahara əmtsahəga

¹⁰ Sakəmndasəg nə Daadamazhigəl sagal ma əmtsəga dlada, famdəghərtfəg taakiya da katkəmndkatəga, famdəghərət ba tə iina mbakyarvad gwiiya katkəmndətta.

¹¹ Məlamkəmndu mələg də dzəgwazhigəla. Tədvad kwah war da tagar nə uudah ba dyəka kə uus kə Daadamazhigəl mbakyarvad kəmnda, mbakyarvad bark badyak kwa kəmnda tləkəna nəmnda tədvad dzəgwazhigəla.

Gwiighant gwiig nə Bulus kə duula taa uusa

¹² Dəgiti fəkiyama kə tsa kusghəgha, adaba dzamaghərammiyam wa tagkiyamttag taakiya 6agiyambag kə ndzəgan ba cuwadad ma duniya bad ərvədmahud palla, kyambar ndzəgani kwa ndzamda nəmnd də kuurama. Ən tagan taakiya ndzəmnda bad jiira hulfa dəga Daadamazhigəla,

tədvad herərra Daadamazhigəla, kwakyarvad dyəmdyəmər kwan kə duni biya.

13 Kəm viindkur dəgiti am da karantəga karantəg nuurama am nəghaakana, Bakəvakwaha nəghamaka nəghəg ənkyəkwahan ndakwana, mandləg naiya am da nəghəgakanəghəg kə dəgitah badəmma,

14 Adaba sartən da saay nə Yaazhəgəlamiiyam Yesu, am da tsa kushəg də kəmnd, band kwa kəmnda tsa nəmnd kə kushəg də kuurama.

15 Mbakyarvad haiyananthaig naiy kwana, iin wa nahən naiy kə sagau da vakaru ba zəngwa, adaba am tləkəna kə bark shig buwa.

16 Badlanvağadləg kə da vakaruwa akwaman da dagal dama Makidoniya, ən da ghacan dlab vakaruwa akwaman da gwiya saasa, adaba ən tlaran kə dəgiti am da məlgwad nə uurama kiyava langan kəskai dama Yahudiya.

17 Mam zharəg nə uuram tsa na əndləva ba kwal də sərgasərgar ha kəskuura? Nii mam zharg nə uuram əndləva də ndzəgana hənkala uuđərha , adaba ən taga taaki, "aana" ən gwiya tagan dlab taaki "əndkwah bihi"?

18 Bandkwa maay nə ndaudau biya Daadamazhigəl iin jiira, bandkwah dlab nə əlbəgən kəm tagkur nəmndna dəga taaki "Aana" ard "A'a biya."

19 Mbakyarvad Zəra Daadamazhigəla Yesu Tləkatəga, wa tagan naiya ard Sila ard Timoti kə əlbəg maraw təghəra, dəga taaki "Aana" ard "Aa" biya, ba kəlahənga ba "Aana".

20 Adaba righant tədvad Yesu nə Daadamazhigəl kə langyi taa nə iin badəmma.iin wa kiyam tag nə miiyam tədvad Yesu Tləkatəg taaki "Aandz band-

kwaha” kiyava fəgaara kē Daadamazhigēla.

21 Ba Daadamazhigēl pal, wa da vēlkiyam tlēkēna shifēg ma Tlēkatēga, baz kēmnda baz kuurama, ba iin dlaš fakiyamafēga.

22 Fakiyamētfēg kē dēga sērgan tē kēmyam kwa da mara taaki kiyam dēgaana, vēlakiyamvēlēg dlaš kē gyagyaan shēkwan ma ərvīdmahudamiiyama mbakyarvad markiyamdadān kē dēgiti da 6ag nē iin tēvuuka.

23 Ba Daadamazhigēl nē shidara, akwama fiid wan tag nai taakiya kwa gwiyya na bi nai dagal dama korinti biya, mbakyarvad aa gwiyya fankuraabi kē dlaš biya.

24 Kwakyarvad kēm naa markuura ndzēd tēghēr kē fadghēraru biya, maaya, kiyam 6aa ba tlēr ēmtada, kiyava hwadag kēskuura, mbakyarvad am ghacan bad ndzēd ma fadghēraruwa.

2

1 Mbakyarvad kwaha fandēmfēg ma ghērar taaki ən madlai da vakaru ən badzēdkurda kē ərvēdmahud biya,

2 Aitsa, akwama fankuraafēg kē badzēga ərvēdmahuda, war wada fēgwa ciingga ēmtakēr kēskai, akwama maay ban daddakwa ən fēgara naiy kē badzēga ərvēdmahud biyi?

3 Kwa viindankura nai kē kwah kē wakiita, adaba iin naiya taakiya akwama danēvdēga ən tlara kē uudahi kwa dlayatēr kē fēgwa hwadaga, ar da badzēwadan kē ərvēdmahud biya. Adaba fandēghērtfēg naiy taakiya, akwama ən da hwadaga naiya, badēmmaru ndakwani am da hwadaga.

4 Viindankura mbakyarvad ən ma dlada ard badzəga ərvədmahud ba dyəkdyəka, baz kəla yuwa tuug kəskai ba vaivaiya, kwakyarvad ən fəkura kə badzəga ərvədmahud biya, adaba am səran taaki ən waikurwaig ba vaivaiya.

Bəshgarna haip kə daddakwa 6agaa haipa

5 Akwama 6agabag nə uudan kə dəga saa də badzəga ərvədmahuda, aa 6aggwi kəskai pal bi nə iini, aa 6agkura baz kuuram badəmma. Adaba ən taa kwana naiya kwakyarvad ən mbəkurs biya.

6 Kiiba ndaigən aa tləkəna nə uudanən vak dla-makəlaaa, tlatlan bandkwaha.

7 Ndakwan ciya, 6əshamarna_6əshəga, am farna kə ndzəda, haik duugars duug kəskuuram ma badzəga ərvədmahuda kwa da juugujəg kə ndzədaana.

8 Mbakyarvad kwaha ən ghalakuurama, am marardan taakiya am waigan ba vaivaiya.

9 Na viindkura kwan kə wakiita mbakyarvad ən fəsha kuurama, adaba ən səran mbatak am da gatəgaan kə əlbəgi tagankur ba kəlahənga.

10 Badəm daddakwama 6əshgarna nə uurama, ba kai ndakwani 6əshanarnəbəshəga. Dəgiti na 6əshna naiya, akwama ba məng nə dəgiti ənda 6əshgarna naiya, 6əshənna 6əshəg mbakyarvad kuurama, ma barka Tləkatəga,

11 Haik tləkənatləg nə shatanah kə duula valla kəmyama, mbakyarvad kiiyam sərgasərg kə dəga kəladərahan bat balabala.

Dəgiti njikən kə Bulus ma Toruwasa

12 Danal ba nai damma toruwasa da taa əlbəga marawa təghər kə Tləkatəga, wurghuntwurəg dləb nə Yaazhəgəl kə duula 6a tlər vaakwana,

13 bakəvakwaha 6allabi nə ghərar biya, adaba nəghəghanabi kə zəraabar Titus vaakwa nə iin biya. Təhalakwaha kaa duutərasduug kəskai kə uudaha, kaa dagal kəskai damma Makidoniya.

Zaa fir ma gata Tləkatəga

14 Aa tagvartag nə uus kə Daadamazhigəla, kwa iin wa ba kəlahəng vəlkiyam zaa fir tədvad Tləkatəga. Ba tlər də komyam kiyava langa əlbəg marawa Tləkatəga Aandzu takwara band tərshən bətbəta kwa pəsvapəshəga.

15 Adaba kiyam band tərshən bətbət nə miiyam kwa vəlgar nə Tləkatəg kə Daadamazhigəla, kwa kwazakwazəg dama lii katavtərətkatəga ard lii tə duula əmtsəga.

16 Kiyava lii tə duula əmtsəga, bətbətna vaka əmtsəga, kwa saa də əmtsəga, kiyava lii tlarkənatləg kə katəga, bətbətna iin shifəga kwa saa də shifəga. Maay daddakwa dzəgwantdzuug kə 6a kwan kə tlər biya.

17 Adaba kəmnda kəm band kyalma uudah biya, kwar taa əlbəg marawa Daadamazhigəl kiyava tləkəna riibatəra. Adaba aa 6əlkəmdət nə Daadamazhigəl kəskəmnda, kəm taa ba jirjir təvuukwana, kwakyarvad kəm lii 6a tləra Tləkatəga.

3

Lii 6atləra daala langiya

1 Aitsa, kəmnda fəgarzha gwiya dləba ghəramnd ha nəmnda? Nii kəm gata wakita shid da vakaruw ha,

aandzu ma vakaruwa, band kwa 6ag nə kyalmah hi?

² Abi ba kuoram də ghəraru nə wakiti kwa kəm dəvakai nəmnda, kwa viindava ma ərvidmahudsamənda adaba nəghan andzu ba wara dlaħa karantana.

³ Maramdamarg nə uuram taaki am wakita Tləkatəg nə uurama, kwa iin nə dəgshəga tləramnda. Kwan kə wakita viindava də dəga viindəg biya, viindava də shədkw cacuwana cacuwana dəga Daadamazhigəl kwa də shifəga. Viindava tə fafakəlama akur biya, viindava ma ərvidmahud uu-daha.

⁴ Kəm taa kwana mbakyarvad kəm də jiir təvuukwa Daadamazhigəl tədvad Tləkatəga.

⁵ Maay nə dəgiti kwa kəm da mardamarg taakiya 6agamnd də sərgasərgamnd kə tləriin biya, Sərgasərgaməda saal vak Daadamazhigəla.

⁶ Iin wa namndal nəmnd kə lii 6a tləra daala langiya kwa viindava tədvad adzahadzah biya, viindava tədvad shədkwa. Adzahadzahən kwa viindavana iin wa saa də əmtsəga, shədkwa cacuwana iin wa vəla shifəga.

⁷ Viindava viindəg na adzahadzaha muus tə fafakəlama akura, dlaħa ndangħəra Daadamazhigəla mararmarg ma sarta kwa vəlavdan nə iina. Aaandzu ba dəgitən ndza mbiig tə huðvəga Muus da zəlma biya, kaaa mbiig ba caacan huðvəgaan ba vaivaiya pelatərvapeləg kə zarha Isra'ila kə vazgaana. Akwama adzahadzahi kwa saa də əmtsəga səghəvsəg də ndangħər əndkwana,

⁸ Aitsa, da 6aga ndar ka cii nə dyakəra ndangħəra

kwa dəga ɓaa tləra shədkwa cacuwana- cacuwana kə ndzəgani?

⁹ Akwama ba dəgiti saa də əmtsəga tlakənatləg kə ndangħera, ba jirjira dəgiti saa də tlkəkəna jira Daadamazħigəla juujig kə iin ba dyakdyaka.

¹⁰ Ba jirjira, ndangħera umghura langiya madlabi də ndangħer ndakwan biya, akwama gəravanagərəg də ndangħera daala langiya.

¹¹ Akwama dəgiti da ghyənng nə zamanana səghəvsəg də ndangħera, da nəg ndandar ka cii nə dəgiti kwa da ndzəg ba tangw dama zərazəri!

¹² Mbakyarvad kiiyam məng də hulfa kwan kə fantaara, iin wa kiyam məng də ndzəd ba vaivaiya.

¹³ Kiiyam maay nə miiyam band Muus biya, kwa hədgħarduu huđvəgan də sədav biya, haik nəghəganəghəg nə uudaha Israilaha kə ghyənnga ndangħer kwa da dagal nə zamanana.

¹⁴ Adaba ghəratəra ba dəkdəka, tangw dat hi-inanna, məng nə dəgiti tsətərva nəghəga jiira akwamar karanta umghura langiya. Təhavdabi nə sədavən ba kəvakwan biya, adaba təhəvdabiya, bamma tədvad Tləkatəg kalti lakwti təhəvdatəħeġa.

¹⁵ Tangw dat hiinanna, akwamaar karanta kakada muusa, kaa hədtərduhədəg nə sədavən kə ċrvədmahudaatəra.

¹⁶ Təhvədatəħeġa nə sədaviina akwama gwiiyag-wiig nə uudan da vak Tləkatəga.

¹⁷ Aiciiya, Yaazħəgəla iin nə sədkwa cacuwana-cacuwanna. Vakavaki də sədkwa Yaazħəgəla məng nə kwaraghər vakwahiina.

¹⁸ Kəmyamən hədavarḍuubi nə huđvəgamiyyamən biya, kiiyam mara paraka ndangħera Yaazħəgəl band akwatərama, dlaħa gwiikiyamant gwiig nə

uud kiyam nal band Yaazhəgəla. Kwan kə gwiiya vəghən ɓaga kiiyama nə uudəna fəgara bad fəga ma ndangħəra kwa sal vak Yaazhəgəla, kwa iin sədkwa caccuwanacaccuwana.

4

Hyahər ma dəfuuwa luuwa

¹ Mbakyarvad kwaha, kiiyam məng tsuu də kwan kə tləra kwakyarvad zhəwadaala Daadamazhigəla, aa ngadlavbi nə ərvədmahudamiyam biya.

² Maay lambamnd də shəba hulfa dəga muuniya kwa saa də dəga tsa zhəru biya. Maay lambamnd də valuuda ma taa fid də əlbəga Daadamazhigəl biya. Kəm taa ba jiir nəmnda bat ɓalabala. Da ɓag əndkwah nə uudah kə shiida jiirjir kwa bagamnda nəmnd tə vuuka Daadamazhigəl ma ərvədmaudaana.

³ Akwama əlbəg marawən kwa kəm tag nəmnd kə əlbəg təghərən shəbəshəbənnə, shəbəshəbən bak lii tə duula əmtsəga.

⁴ Ar lii maay də fadghər nə iitər biya, adaba shatanaha duniya gulfatərətgulfəg kə ərvədmahudaatəra. Tsatərvatsəg kə nəghəga paraka kwa ba caacan təghər kə iitəra, parakən kwa səghal ma əlbəg marawa aa ndangħəra Tləkatəga, kwa iin nə garava Daadamazhigəla.

⁵ Mbakyarvad kəm taa əlbəg marawa ghəramnd biya, bamma dəga Yesu Tləkatəga, taakiya iin Yaazhəgəla, kəm band kwatənaharu nəmnd mbakyarvad Yesu.

⁶ Daadamazhəgələn kwa tagaa taaki, “Aa ndzadzəg nə parak ba parakrak ma gurtla,”

iin wafafəg kē parakan kwa ba parakrak ma
ərvədmahudamiiyamma, kiyava ba parakrak kē
uudaha mara səran kē ndangħera Daadamazhigēl
təvuukwa Tləkatēga.

⁷ Bakəvakwaha, kēmyamēn kiiyam dē kwan kē
hyahēra ma gatēga, kiiyam band təfuwa luuwa.
Niiyamalmēg band əndkwaha, adaba marvēdan
taakiya ndzēdī kwa juujig badəmma sal vak
Daadamazhigēla, sal vakamnd biya.

⁸ Vəlkəmnd vələg nē uud kē dlad nē uud aandzu
ta kwar kē duula, bakəvakwaha fakəmnda bi nē uud
kē kuđəg dē tləriin biya. Davalitlərna kēm bagan kē
ndaundauwa, adaba gəndzamdət biya.

⁹ Vəlkəmnd vələg nē uud kē mbahəlla,
bakəvakwaha duuwa kēmndarsbi nē
Daadamazhigēl biya. Daghulalitlər dlabā
tsəkəməndtsəg nē uud dē zaada, bakəvakaha
ciibakəmndabi nē uudya.

¹⁰ Ba kəlahēngä kēm ba tē duula əmtsəga band
kwa bagavara kē Yesu, mbakyarvad marvēdan nē
ndzəgana Yesu tē vəgha miiyam kwa dēga əmtsəga.

¹¹ Ma ba kiiyam ndzēga bad shifəg ma duniya,
kiiyam ba tē duula əmtsəg mbakyarvad Yesu,
adaba nəghəvan nē ndzəgana Yesu tē vəghamiiyam
kwa dēga əmtsəga.

¹² Iin wa ba kəlahēngä kēm ba tē duula əmtsəga,
mbakyarvad am tləkēna nē uuram kē shifəga.

¹³ Viindaviindan ma kakadä Daadamazhigēl
taakiya, "Fandəghərətfəga, mbakyarvad kwaha
taganataga." Aandzu ba kiiyam dē fadghər hulfa
dēgit palla, ba kēmnd ndakwani famdəghərtfəga,
kēm tag mbakyarvad kwan nəmnd kē ghaiya.

¹⁴ Kēm sərgasərg taakiya Daadamazhigēl kwa ci-

ighant Yaazhəgəl Yesu ma gətlaha, da ciikiyamciig əmtad də Yesu, da səkiiyamnda da təvuukwana baz kə urama.

¹⁵ Baðəm nə wana mbakyarvad da məlkuru kəskurama, adaba herrəra Daadamazhigəla da fəgarabadfəg da təghər kə uudaha ba dyəkka, da nəg kə dəgshəga gwiya fəgara taa uus kə uudah kə Daadamazhigəla, kiyava vəlva nə ndangəra.

Ndzəgan tədvad fadghəra

¹⁶ Mbakyarvad kwaha gədzamdət biya, aandzu ba vəghamnda dəga uuda duniya da badzəga, bakəvakwaha kəm nəg bak daal ma gatəg ba kəlahənga.

¹⁷ Adaba kwan kə zər dladən kəm huşəg nəmnda da zəlmabiya, kəm da tləkənatləg kə ndanghər ba dyəkka, kwa juujig kə taga, da ndzəg ba tangw damma zərazərra.

¹⁸ Kwakyarvad dəgitahi zharəg nə gyiya wa kəm fəg nəmnd kə taad tə vakai biya, bamma dəgitahi kwa nəghvabiya. Adaba dəgitahi kwa nəghəvanəghəga da zəlmabi nə zamanan kə dagal biya, dəgitahi kwa nəghəvabiya dəga tangw damma zərazərra.

5

¹ Səryamasərg taakiya akwama dlagavnadlag nə tsakwamən kwa kiiyam ndzəga nə miiyama mavakaina, kwa iin nə vəghəghamiiyama dəga kwan kə duniya, əgərən kə hənyah ma Daadamazhigəl bad əgərən kə hənyah ma əgərən kə hənyah ma ndzəg nə iin ba tangw dama zərazərra.

² Ndakwana, kiiyam fəgaan kə ərvədmahuda, kiiyam hwadag ba vaivaiya kiiyam da tləkəna kə sədav da tə vəgha ma ghərazhigəla.

³ Akwama da vəlyakiyam vələg nə uuđ kə sədava, da tləkiyamabi nə uuđ də suuh biya.

⁴ Ma sarta kwa kiiyam ndzəgan nə miiyam də vəgha kwan kə duniya, kiiyam ngiiga mbakyarvad dlada kwa kiiyam hubəg nə miiyama. Kwak-yarvad kiiyam na tagguva də vəgha kwan kə duni biya, ma naaga miiyama ma kiiyama tləkəna kə sədav kwa dəga ghərazhigəla, adaba dəgit də shifəga tangw dama zərzzərra gwiighantgwiig kə dəga əmtsəga badəmma.

⁵ Ba Daadamazhigəl də ghəraan wa 6adləghani kwan kə gwiiya vəgha, vəlakiyamvələg dlađ kə shədkwan kiyava markiiyamndan kə dəgitit da bagkiyam nə iin təvuukwa.

⁶ Mbakyarvad kwaha iin wa bakəlahəng kiiyam tsa ərvədmahuda miiyama, kiiyam sərgasərg dlađ taakiya akwama ba kiiyam də vəgha kwan kə duniya, kiiyam ba bəkyə də hənyaha miiyam kwa əmtađ də Yaazhəgəla.

⁷ Adaba kiiyam ndzəgan ma fadghəra , dəga nəgha gyi biya.

⁸ Bak jijira ghacamnda ghacig tsau ba tankara, maa tə naagamnda makəma tagguva də kwan kə vəgha, kəm ndzan əmtađ də Yaazhəgəl ma ghərazhigəla.

⁹ Mbakyarvad kwaha, aandzu kəm ma kwan kə duniya aandzu kəm magħərazhəgəla ma tə naagamnd ma ciingu kə əmtakəramnda .

¹⁰ Adaba barari kəskəmyam kiyam ghachaan

təvuukwa Tləkatəga badəmma, kiyava təkitam kə shariya. Ma bawara da caawa dəgshəga tləraani bagaa nə iin də vəgha kwan kə duniya, aandzu marawa aandzu marau biya

Badla ndzəgan uudah də Daadamazhigəla

¹¹ Kiiyam sərgasərg tsau kə dəgiti tagav də gədza Daadamazhigəla, iin wa kəm 6a kəlaa ndzəfəmnda ma kəma sədaa kə kyalmaha. Sərgasərəg nə Daadamazhigəl kə ndzəgana miiyan badəmma, mandləg naiya am sərgasərəg kə kwan ma ərvədmahudaruwa.

¹² Kwakyarvad kəm dləba ghəramnd təvuukwaru biya, kəm 6a kəla ndzəfəmnda kəm tagkur kə duuli am da ciingga nə uuram kəmtakəramnd ba vaivaiya, kiyava ngutərangug kəskuuram kə lii naa ghəraatər mbakyarvad ar uudah dyəkdyəka, dlakulva hənkalatəra.

¹³ Kəm valaagah nəmnd band nkwa taag nə kyalmaha? Aandzun kəm ba valaaga, kəm valaag mbakyarvad ndangəra Daadamazhigəla. Akwama kəm valaag bi nəmnd biya, ba kwa vakaru ci waha.

¹⁴ Badəm nə dəgiti 6agamnda nəmnda, 6agamnd kiyava tləkəna dəgshəg kə ghəramnd biya, 6agamnd mbakyarvad waiyakəva Tləkatəga kwa 6a tlər də kəmnda. Fəyamdəghərətfəg tsau taakiya əmtsaəmtsəg nə Tləkatəg mbakyarvad uudah badəmma, mbakyarvad kwaha badəm əmtsaħara əmtsaħəg əmtad də iina.

¹⁵ Əmtsaəmtsəg nə iina mbakyarvad uudah badəmma, adaba haik 6a dəgiti naag nə ghəratər kə lii də shifəga, bamma ar 6a ndzəgan mbakyarvad

daddakwa əmtsa kwakyarvad iitəra, ciiyavantciig dla& mbakyarvad iitəra.

16 Mbakyarvad kwaha kəm madlabi zhara ndzəgana uud də hənkala duni biya, aandzu ba tapamndəna tapəg kə dzamaghər təghər kə ndzəgana Tləkatəg band ndzəgana uudəra, ndakwana kəm madlabi ndzamgan əndkwah biya.

17 Mbakyarvad kwaha akwama nzdəgan ma Tləkatəg nə uudana, nalnəg kə daala vərdəga, badəm nə ənghura dəgitaha daal zamanana, aandzu ba auwa, nalnəg kə daala.

18 Badəm nə wana ba vak Daadamazhigəla, kwa 6adləghani ndzəgana taataka miiyam əmtəd də iin tədvad Tləatəga, vəlakəməndvələg dla& kə tləra 6adla ndzəgana taataka uudah də Daadamazhigəla.

19 Əlbəgamnda iin taakiya 6adləghani6adləg nə Daadamazhigəl kə ndzəgana taataka uuda dəgshiga ard iin tədvad Tləkatəga, maay dla& kədla haipahatər təghər kə iitər biya. Vəlakəməndvələg nə Daadamazhigəl kə dəgshiga 6a tləra 6adla ndzəgana uudaha ard iina.

20 Mbakyarvadkwaha kəm dlakulva gyiya tləkatəg nəmnda, mandki ba Daadamazhigəl də ghəraan wa taaghai tədvad kəmnda. Ma əaaga Tləkatəga, kəm ghaala kuurama 6adlamva6adləg də Daadamazhigəla am nal kə tsaghwahaana, lii 6a tləghum də iin biya.

21 Tapghanabi nə Tləkatəg kə 6a haip biya, mbakyarvad kəmyamma nadalnəg nə Daadamazhigəl kə Tləkatəg band dadda haipa. Tədvad kwan kə əsuul, wa kiiyam da tləkəna kə jiira ma əaaga Tləkatəg vak Daadamazhigəla.

6

¹ Ma huða tléri 6agamnd nəmnd əmtad də Daadamazhigəla, kəm ghalakuuramən tlamkənatləg kə herərra Daadamazhəgəlna, duuwamarsbi nal ba gyagyan biya.

² Cinngamcing kə dəgitи aa taag nə, Daadamazhigəla, amaa, "Səghəv ban sarta kwa 6agankur nai kə herərra, cinngankurana cinnga. Səghəv ba sarta katəga, məlankurumələga." Cinngamcinnga! kwan sarta kwam da caaug nə uuram kə herərra Daadamazhigəla, hiinan nə faciya katəga!

³ Nəyamalbi kə duula mbədəg aandzu kə war biya, adaba haika tləkəna duula ghudəkiyyamas əlbəg təghər kə tlramiiyama.

⁴ Dlakulvakwaha, badəm nə dəgiti kiiym 6ag nə miiyama, 6agyambaga mbakyarvad kiiyam mar-dan takiya kiiym lii 6a tləra Daadamazhigəla. Ki-iyam 6agan də fa ərvədmahuda, ard huða dlada, mbahəlla, ard dlada ndzəgana.

⁵ Kalakəmndakakaləg nə uuda, ar 6əlkəmdəm dama guda bərfina, dlaşa ar fakəmdət nə uud kə vavərra ma sarta ciiga hənkala, 6agamndabag kə tlər kwa juujig kə ndzəfəmnda, hənamndu bi kə haar biya dlaşa famndu bi kə kaff biya.

⁶ Tədvad hənkalamnd kwa cacuwana, ard sərgasərgamnda, ard fa ərvədmahudamnda ard taa jiira, maramnda marəg taakiya kəm lii 6a tləra Daadamazhigəl tədvad shədkwa cacuwana cacuwana, ard waiyakəvamnda ba jijiira,

⁷ Ard əlbəgamnda kwa ba jijiira, ard ndzəda Daadamazhigəla. Kəm məng də jiira kwa iin wa band dəgdəva kwa kiiyam həkyəg nə miiyam ma

dəva kaffa ard dəva ghyəba.

⁸ Fakəmndarafəg nə uuda, dlaşa vəlakəmnd vələg nə uud kə dlaşa, dləbakəmdət dləbəg nə uuda, dlaşa bazdakəmnda badzəg nə uud kə daaga. Nakəmdadalnəg nə uud kə lii taa fiida, bakəvakwaha kəm taa ba jiir nəmnda.

⁹ Mandki sərkəmnd bi nə uud biya, tambar sərkəmndsərəg nə uuda ba vaivaiya, Mandki kəm ba tə duula əmtsəga, iin wan kwana kəm bad shifəga. Ar vəlkəmnd dlaşa, bakəvakwaha ciibakəmndabi nə uudi,

¹⁰ Ma huda dlaşən vəlakəmnd nə uudna, fakəmnda ba hwadaaga. Aandzu ba kəm maay də dəgit biya, bakəvakwaha tlakənatləg nə uudah badyək kə hyahər tədvad kəmnda. Mandki kəm maay aandzu ndau biya, mbats badəm nə dəgita ba dəgamnda.

¹¹ Kuuram uudaha Korintiyaha, shəbamndkurvabi aandzu ndauw biya, dlaşa maramndadamarəg nəmnd taakiya kəm waikurwaiga ba vaivaiya.

¹² Au kəmnd wa duuwamndkurars duuga, abi kuuram wa haiyamantbi də kəmnd ma ərvədmahudaru biya.

¹³ Ən taagkur kwan naiya band kwa taagtər nə Daad kə əlbəg kə zarhaana, kuuram ndakwani am markəmndadan kə waiyakəvaruwa.

Hadambi kə ghər də lii maay gatəg biya

¹⁴ Hadambi kə ghər də uudahi kwar maay gata Yaazhəgəl biya. Əndzəgandzəg nə uuda jiirjir ba lapi də dadda 6a kəlandərra? Nii auwa dzətərəm paraka ard gurtli?

15 Tsaghwa shatanah nə Tləkatəga? Nii auwa dzətərəm lii gata Yesu ard lii maay gata Yesu biyi?

16 Auwa dzətərəm vəgya Daadamazhigəla ard hənyaha 6a ghəlli? Kəm vəgya Daadamazhigəl nəmd kwa də shifəga. Band kwa tagaa nə Daadamazhigəl taaki, “Ən da ndzəgan əmtad də iitəra, ən gwaiva miitəra. Ən nal dlaşa kə Daadamazhəgəlatərra, ar nal dlaş nə iitər kə uudahara.

17 Mbakyarvad kwaha asamasagal ma lii ar maay gata Yesu biya, wahamzhawahəg kə ghəraru də iitəra, am nə Yaazhəgəla. Hadambi kə ghəraru dəgiti kwa maay cacuwana cacuwan biya, ən da haikurət tədvad kwan naiya am nə Daadamazhigəla.

18 Ən da nəg kə Daadaruwa, kuuram dlaş am nal kə zarhahar ghwalvaha ard ənghwasaha. Am nə Yaazhəgəl kwad ndzəd badəmma.”

7

1 Takiyyamatəg tsau nə uud kə langiyiya dəgitahan badəm zaraabahara, mbakyarvad kwaha aandz ba cuwadad nə vəghamiyyama ard ərvidmahudamiiyam haik 6a haip kəskəmyama. Kiiyam nal dlaş ba caccuwanacaccuwana ma gədza Daadamazhigəla.

Hwadag nə Bulus mbakyarvad pəlarapələg nə Kortintiyah kə ghəra

2 Haiyamanthaig də kəmnd ma ərvədmahudaruwa. Bagamndarabi kə haip aandzu kə war biya, badzamdardabi dlaş kə ərvidmahud aandzu kə war biya, dlaşa zamndubi aandzu dəga war biya.

3 Na fèkura haip naiya kwakyarvad na tagda kwah biya, band kwa taggankurda naiy taakiya, maay nə dəgiti da tagkuratagw də waiyakəvəmnd biya, aandzu kəm əmtsaəmtsana aandzu kəm də shifəga.

4 Haiyankurəthaig ba vaivaiya, ən tsa kushəgh dla6 də kuurama. Ərvidmahudara ba panahnah ba vaivaiya. Aandzu ba kəm huşa dlaşa, ərvədmahudara ba dzaiya.

5 Aandzu ba sarti damdaghan nəmnd damma haaya Makidoniya, diiyamndubi kə kuðəgg biya. Aandzu kəm takwara ba dlaşa, tə balabala ndakwani pəkyə ghaiyamnd nə uuda, ma huşa kəssa gəgzətgədzəg nə ərvədmahudamnda.

6 Daadamazhəgəli kwa fəgara ndzəf kə dad-dakwa gədzəga, fakəmndafəg kə nzdəf də sagauwa Titusa.

7 Kwakyarvad sagauwa Titus kalti bi wa fakəmnda hwadag biya, əlbəgahi tagakəmnd nə iin kə duula kwa famarna nə uuram kə ndzəda. Tagakəmndtag dla6 kə duuli am na nəghəkwa nə uurama ba vaivaiya, ard duuli badzamdadda nə uuram təghər kə dəgiti dzəghardzəga, ard kwa ғagam nə uuram kə kəla ndzədaru kə tlahəgus əlga. Kwan wa fəghwa kə cinnga əmtakər ba vaivaiya.

8 Aandzu ba badzakurdabadzəg nə wakiitar kə ərvədmahuda, njikwa biya. Ndza badzanda badzəg kə ərvədmahuda ma sartakwa ndza wura adəba səranasərəg taaki ndza tapghant tapəg nə wakiitar kə ərvədmahudaruwa, aandzu ba dəga sart ənkyəkwaha.

9 Ndakwana ən hwadaaga , aandzu ba

cənnganubi kəmtakəra kwa badzankurdanai kə ərvədmahud biya, adaba badzəga ərvədmahudarу wa fakura pəlla ghəra am 6adləna kə hənkalaruwa. Badzəga ərvədmahudarу hulfa kwa naag nə Daadamazhigəla, mbakyarvad kwaha 6agamndkurabi kə haip təghər kə dəgiti 6agamndkura nəmnd biya.

¹⁰ Adaba badzəga ərvədmahudi kwa hulfa dəga Daadamazhigəla wa fəgaraa pəlagħer kə uuda, gwi- iyan davak Daadamazhigəla, da tləkəna əndkwah kə katəga. Dlaħba maay nə taaki “ma səranasərg” mavakai biya. Adaba badzəga ərvədmahudi səgarda nə uudan kə ghəraana, saa də əmtsəga.

¹¹ Zharamzharəg kə dəgiti aa səkurda nə badzəga ərvədmahud hulfa kwa naag Daadamazhigəl dama kuurama. Fakuraafəg kə panahnaha 6agana, ard mara taaki 6agama bi kə dəgit kalkal biya. Fakuurafəg kə nguda ərvədmahuda, dlaħba gədzamətġədżəga. Fakurafəg kə ba fantara, dlaħba 6agama6ag kə tləra. Fakurafəg am 6adləvan da caauwa kiiħa ndaiga kwa kalkalana. Əlbəg təghər kə kwan kə dəgita, bak jijiira aandzu tə kwar kə duula maramdamarg nə uuram taakiya am maay də haip biya.

¹² Ma sarta kwa viindananai kə kwah kə wakita, ndza maay lambar də uudi kwa 6aga haip biya, aandzu ma daddakwa 6agəvara nə haipa. Dlakul- van wana viindkuranai kiyava markurdan ba da palla pal taaakiya sərgasərg nə Daadamazhigəl haiyamanthaig də kəmnda ba vaivaiya.

¹³ Kwakyarvad kwan wa tlamkəna nəmnd kə ndzəd ma ərvidmahudamnda. Maay ba nə tləkəna ndzəd ma ərvidmahudamnd biya, bakəvakwaha

kəm fəgara ba hwadag ba vaivaiya adaba hulfa hwadagən mavakai nə Titus na, mbakyarvad badəmmaruwa məlamarumələg də tləkəna ndzəd ma əlbəgaha.

¹⁴ Aandzu ba taganartag nai taakiya ən tsa kushəg də kuurama, da nəmbi damma zhəru biya. Band kwa tagamndkurnəmnd kə dəgitah badəm bak jiijiira, bandkwah dlaš tsa kushəghamnd də kuurama nalnəg bak jiirjiir təvuukwa Titusa.

¹⁵ Waiyakəvən kwa 6agkur nə Titus na, fəgara bad fəg ba vaivaiya akwama dzamghanadzaməg kwa famaara nə uuram nə uuram badəmma, ard hulf hənkali maramarda nə uuram ma sarta kwa caawama nə uurama.

¹⁶ Ən hwadag ndakwana mbakyarvad haiyananthaig də kuurama bak jiirjiira.

8

Dəgiti vəlarda nə yaa daddaha gatəga

¹ Ndakwan ci Zaraabaharra, kəm naagan am səran kə dəgiti 6agaa nə herərra Daadamazhigəl ma dlamakəlaaa lii gatəga kwar ma makidoniya.

² Adaba hubaruuhubəg kə dlaš ba vaivai mbakyarvad dlađən darəm nə iitər da mavakaina, bakəvakwaha dyəkəra hwadaagatəra fatərafəg kə ba tləra herərra kə məltəru kə kyalmaha, aandzu aramma talagəratəra.

³ Fandəghərtfəg nai taakiya araa vəlda ba kalkala ndzəđaatəra juujig kwa nahava. Vəlardavələg bad haiga ghəratəra, favtəra də ndzəd biya.

⁴ Ghalarkəmnd ghaləga ma kəma vəltər kə duula 6a tləra məltəru kə uudaha, adaba iitər ndakwani

mara dəm damma lii məltəru kə lii gatəga kwar ghyəba Yahuda.

⁵ Vəlardavələg juujig ba kə dəgiti tlatlamnd nəmnda. Adaba vəlardavələg kə ghəratər ba ma zungwər kə Yaazhəgəla, ar vəldan dla6 kə ghəratər kəskəmnda, band kwa naag nə Daadamazhigəla.

⁶ Nəghamnda ba nəmnd əndkwaha, kaa ghala Titus kəskəmnd ma zaavuuk də tləra dzaha dəgitahi ndzahavanta, adaba iin wa fəghazhafəga.

⁷ Aandzu bamma kwar kə dəgita, ba kuuram wa təvuukwa, aandzu tə fadghər ma Tləkatəga, aandzu ba tə taa əlbəga, ma sərga dəga jiirjiira, ma tə na 6a tlra, ard waiyakəvəri am bagkəmnd nə uurama. Mbakyarvad kwaha zamzəg kə vuuk də 6a tlra vələg naaga ghəra.

⁸ Na fəkuraa barari bi naiya, ən markur əuuili 6agar nə kyalmah kə tləra məlagaru kə uudaha. Kwan wa da marda waiyakəvi am də vakai nə uurama.

⁹ Adaba am sərgasərəg kə herərra Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga. Aandzu ba dadda hyahər nə iina, bakəvakwaha nadalnəg kə ghəraan kə talaga mbakyarvad kə uurama, adaba tədvad talagərana, am da tləkənatləg nə uuram kə dəgit badəm təvuukwa Daadamazhigəla.

¹⁰ Sawariyi ən vəlkurnaiya, ən taaakiya, 6agabag kə maraw am ghyənnngna kə dəgiti famarzha nə uuram ma viigən kwa daal na, kwakyarvad vəlamndavələg kalti biya, əndkwah biya, adaba am naagan kə 6agana.

¹¹ Ghyənnngamna ghyənnng ci kə tlərən famarzha nə uuram bad ərvədmahud pallna, 6agambag ba kəla ndzədaaruwa.

12 Akwamam də ərvədmahuda vəlgaana, da ciingan nə Daadamazhigəl kəmtakəra valgaanaruwa, akwama vəlamndavələg kalkala ndzədaaruwa. Naa bi nə Daadamazhigəl kə ba dəgiti kwa dətbi nə ndzədaaru dat vakaiy biya.

13 Kwakyarvad ən vəltər kə dəgit tsaftsaф kə kyalmaha, təhalakwaha ən fəkura kə dəgit dəmdəm biya.

14 Kwakyarvad taguvnan nə tləriin ba kalkal band kwa nahava, məlamtərumələg ba ndkwana adaba am də duula məltərumələga. Kuuram dlaşa ar da məlkurumələg ma sarta kwa da maay nə dəgit vakaru biya, iitər dlaşa ar da məlkuru, sarti ma da məng nə dəgit vakatəra. Tədvad kwah wa da ba kalkal nə ndzəgana.

15 Bandkwa viindaviindan ma kakada Daadamazhigəl taaki, “Daadakwa dzagant ba dyəka, da jəguubi kə ndzəda biya, Daadakwa dzagant ba ənkyəkwaha, hətsal bi kə iin biya.”

Titusa ard tsaghwahaana

16 Kəm tagar uus kə Daadamazhigəl kwa fəghara kə Titus kə ba tləra məlgaru kə uudah, bandkwa naag naiya.

17 Kwakyarvad ghalgamnd bi wa fəghara kə dagau da vakaru biya, adaba naha ba wur nə iin kə da vakaruwa.

18 Wa 6əlamndantbələg baz zəraabamiiyam əmtad də iina, kwa daal nə daagan vaka taa əlbəg maraw kə dlamakəlaaa lii gatəg badəmma.

19 Maay waha ndakwani, kəsghakakəsəg nə dlamakəlaaa lii gata kə iina ma dahadagal əmtad də kəmnda da vaka 6atləra herərra kwa kəm 6ag

nəmnd mbakyarvad galla Yaazhəgəla, dlaşa kiyava mardamarəg taakiya kəm məng də ərvədmahuda məltəru kə uudaha.

²⁰ Kəm gədza dəgiti da tagav tə kəmnd təghər kə əuuli kəmnda tagw nəmnd də dəgitahi dzahavant də haiga ghəra.

²¹ Naagamnda kəm 6aga kə dəgit marawa, kwak-yarvad təvuukwa Yaazhəgəl pall biya, baz təvuukwa uudaha.

²² Bəlamndantbələg kə zərabamiyyam əmtad də iitəra, kwa shəg ba dyək kəm ba fishəgaana dlaşa famndəghərtfəg də iin təghər kə dəgitah shah-shaha. Ndawana gwiiya fəgharafəg kə məlkurumələg mbakyarvad haiyakurərhaig də kuurama.

²³ Dzamamnadzaməg taakiya Titusa tsagwa 6a tlərarra, baz iina baz kaiya kəm 6a tlər mbakyarvad kuurama. Kyalma zaraabahamiyyami kwar əmtad də iina, bəlatərət nə dlamakəlaaa lii gata Yesu, tləraatəra fəgara ba galaa Tləkatəga.

²⁴ Maramtərdamarəg kə uudaha kə hulfa waiyakəvən 6agamtəra nə uuramana. Ar da cinngacinng nə dlamakəlaaa lii gata Yesu kwa bəlatərərbələg kə dəgiti 6agamtəra nə uurama, kwan wa da martərdamarəg taakiya tsa kushəghamnd də kuurama mbats bak jiirjiira.

9

Məltəru kə lii gata Yesu

¹ Maay nə tləra viindkur wakit kəskai təghər kə məltəru kə yaa dadda gatəg biya.

² Adaba ən sərgasərəg nai am naagan kə məlgarū kə uuda, baz tsa kushəgh kəskai vak kə uudaha

makidoniya təghər kwana. Ən tagtərtag taakiya kə uuram uudaha Akaya 6adləvəbadləg bamma viigən kwa dalna. Hulfa fa ndzədən maramnda nə uurama iin wa fatərafəg kə ghərvatlır kə fa ndzəda.

³ Ndakwan ciya, wan 6əlgan kə uudahaan zaraabaharra, adaba haik kə nəg nə tsa kushəghamənd də kuuram kə dəga bandza. Ən naagan an ndzan ba 6adla6adlana, band kwa tagankur nai wurra taaki am ndzana.

⁴ Mbakyarvad kwaha akwama da sarəvsəg əmtəd də kyalma lii gatəga kwar ma Makidoniya, ən naay ar tləkuuran ba kwal dzahgant dəgit biya. Akwama dzəghardzəg əndkwana, əm da ciinga zhəruwa mbakyarvad dyakəra tsa kushəghən ən tsəg nai də kuurama, ba kai pal bi wam da tsəgwi nə uuram kə zhəru biya, baz kə uurama.

⁵ Mbakyarvad kwaha, maa 6agabag kə maraw ən ghalu kə Zaraabahən mara səv saa vakaru lakwti ən da dagau naiya, mbakyarvad mara dzahant kə dəgitahaan tama nə uuram kə langyi vəlgaana, adaba ma tləvaran dzahadzahana. Kwan wa da mardamarəg taakiya vəlamnda bad naaga ghəraruwa, faakuura də ndzəd nə uud biya.

⁶ Dzamam-nadzaməga, daddakwa riiga hulf ənkyəkwaha, da tləkəna ba ənkykwah kə dəgita ma guuha, kiyava daddakwa riiga hulf ba dyəkka, da tləkənatləg kə dəgit ma guuh ba dyəkka.

⁷ Ma bawara aa vəldavələg band kwa haigant nə iina, də badzəga ərvədmahud biya də barari biya, adaba naa daddakwa vəlda bad hud pal nə Daadamazhigəla.

⁸ Da vəlkurvələg nə Daadamazhigəl kə bark ba

kwa juujig kē dēgiti am naag nē uurama, adaba aandzu ba hēra am tlēkēna kē dēgiti am naad nē uuram badēmma, baz kwa juujig kwaha, kiyava ba dēga hererr kēskuurama.

⁹ Bandkwa viindaviindan ma kakada Daadamazhigēl taakiya, “Vēltērvēlēg kē dēgit kē talagaha. Jirjiira aandz ba tangw damma Zērazēra.”

¹⁰ Ba Daadamazhigēl wa vēlga hulfa riig kē dadda riiga, vēlar dlab kē dēg zēga. Mbakyarvad kwaha da vēlkurvēlēg nē Daadamazhigēl kē hulfa riiga, iin dlaō wa da fēgara hulf kē ghubarga. Tēdvad kwah wa da fēgara nē iin kē bark tēghēr kē dēgiti amaa vēlda nē uurama dē haiga ghēra kiyav 6a dēga hererra.

¹¹ Aandzu ba hērra da fēkurafēg kē bark ma dēgiti am da 6ag nē uuram kiyava vēlgan kēskurama dē haiga ghēra ba kēlahēngā. Ar da tagar əndkwah nē uudah ba dyēk kē uus kē Daadamazhigēl mbakyarvad gyagyaan kwam da vēltēr nē uuram tēdvad kēmnda.

¹² Adaba tlēra hererrēn am 6ag nē uuram kiyava pēlla puuta yaa dadda gatēg kalti biya, gwiiya ba fēgaraa tagar uus badyak dyak kē Daadamazhigēla.

¹³ Mbakyarvad tlērahi kwam 6ag nē uurama, ar da galgan nē uudah ba dyēka kē Daadamazhigēl mbakyarvad fēgarafēgaruwa kwa gwiiya tēhala kwa caawamanuuram kē əlbēg marawa Tlēkatēga, dlaōa mbakyarvad kwa mēlamtēru nē uuram kē iitēra ard kyalma uudaha badēmma.

¹⁴ Ar da dzēkurdzug nē iitēr kē zhēgēla, dlaōa ar da dzamkurdzamēmēg ma ərvēdmahudaatēr mbakyarvad hererr kwa juujig kē taga kwa

6agakura nə Daadamazhigəla.

¹⁵ Tagiiyamartag kə uus kə Daadamazhigəl mbakyarvad gyagyanən vəla kiiyam nə iin, gyagyan kwa juujig kə taga.

10

Ngədla ghəran nə Bulus təghər kə tlərana

¹ Ba kai Bulus də ghərara , ən ghalakurama, kwa daakwa nə uud, “Daddakwa də hənkala” akwaman əmtad də kuurama, akwama ən maay əmtad də kuuram biya “Ən daddakwa mbəgar kə uuda” ma barka kalaliya ard hənkala Tləkatəga,

² Ən ghalakuurama, famwabi ən mbukurəs akwama da danəvdəg da vakaru biya, adaba ən sərgasərəg ən da mbətərasmbəg kə lii taaki dəgiti kəm 6ag nəmnda, ba dəga duniya.

³ Aandzu ba kəm 6a ndzəgan ma duniya, ghwavi kəm 6ag nəmnda dəga duni biya.

⁴ Adaba kadlanga ghwavamnda dəga duniya biya, dəga ndzəda Daadamazhigəla. Kəm dlag tədvad iitər nəmnd kə vakavakahı də ndzəda kwa ndzaməg nə tləghumaha kə dəga fiidfiida.

⁵ Kəm zaafir təghər kə lii 6ala gajauwa, kəm dlagan aandzu kwar kə dəgiti da tsəgarva sərga Daadamazhigəla, kəm gwiidan dla6 aandzu hulfa kwar kə dzamaghər da tə 6a kwatənahəra ard fəgara kə Tləkatəga.

⁶ Badlamvəbadləg nəmnd kəm vəla kə kii6a ndaig kə daddakwa lawaləg kə fəgaara kə Tləkatəga, akwama ba am fəgarafəga.

⁷ Zharamzharəg kə dəgit bat 6ala6ala! akwama tagaatag nə uudan taaki dəga tləkatəg nə

iina, aa gwiiya dzaməg nə uudanən kə ghəra, da nəghəgakanəghəg nə iin taakiya ba kəmnd ndakwani kəm dəga tləkatəga.

⁸ Aaandzu ba mana tsa kushəgh də ndzədən kwa vəlakəmnd nə Yaazhəgəl kiyava fəkura ndzədə, kwakyarvard gulkura nə uud biya, ən da dəgəmbi dama zhəru mbakyarvard tlərar biya.

⁹ Tlatlambi taaki ən na vəlkur tlatlau nai ma wakiitahar biya.

¹⁰ Adaba tagav taakiya, "Wakiitaha Bulusa ba dladladana ard ndzədə, akwama ba iin də ghəran wa vakamiiyama, maay nə iin taaghai də ndzəd biya, dlaňa əlbəgahaana tlalbi kə dəgiti biya."

¹¹ Barari hulfa kwan kə uudaha ar səran taakiya maay nə gərgər ma taataka dəgiti viindamnda nəmnd ma wakiitamnda akwama kəm maay vakwani, ar də dəgiti kəm da ńag nəmnd akwama kəm əmtad də kuurama.

¹² Kəm war nəmndi! tlamdalbi nəmnd kə gəra ghəramnd də uudahi kwa ma zharg nə iitəra jarujig aandzu ma bawara. Kwan kə uudaha ar kura ghəratər də zaraabahatəra, ar na səraakan kə gərgər mataatakatəra, ar dlagaha niitəra!

¹³ Kəm maay tsa kushəgh kwa juujig kə ndzəd biya, bamma kəm ghachan bat ghala dəgiti aa ghutəkəmnda nə Daadamazhigəla, kwa ndzakiyamət baz kuurama.

¹⁴ Abi baz kuuram ndakwani am ba ma ghaali kwa ghudgwi nə Daadamazhigəla, mbakyarvard kwaha dzəvanai kə ghala guh kwakyarvard na dəgal da vakaru da taa əlbəg marawa Tləkatəg biya.

¹⁵ Tsa kushəghamnda juubi kwa nahav biya, tapghantbi dlaň kə tləra kyalmah biya. Adaba kəm

də fantar taakiya fadghəraruwa da fəgara bad fəga, tədvad kwah nə vaka 6a tləramnd ma kə uurama fəgara bad fəg ba vaivaiya,

¹⁶ Kəm da taagan kə əlbəg maraw ma kwatlərn kə kəsah kwa təvuukwaruwa, ba kwal gata daag vaka 6a tləri baga nə uudan tə vakavaki favan nə iin biya.

¹⁷ Bandkwa viindaviindan ma kakada Daadamazhigəl taakiya, “Badəm nə daddakwa tsa kushəgha, aa tsatsəg kə kushəgh də Yaazhəgəla.”

¹⁸ Daddakwa dləba ghəran bi wa haivanthaig də iin biya, bamma daddakwa dləbgant nə Yaazhəgəla.

11

Bulusa ard lii taa əlbəg fiidfida

¹ Am da fa ba ərvədmahud də kaiya, aandzu ba məng zər dlaghər vakara. Famafəg kə ərvidmahud də kaiya!

² Ən səlga mbakyarvad kuurama, də hulfa səlga waiyakəva kwa 6ag nə Daadamzhəgəl təghər kəskuurama. Am band ghuul cacuwanacacuwan kwa tavara langyi kəsgan kə zhiila ba pal ba nə iina, iin Tləkatəga.

³ Ən gədzəg naiya aa nalbi band kwa dzəghaar də Hauwa, da dzaar də kuuram biya. Valadavaləg nə ghavala bad dyəmdyəməraana 6agənəg kə haipa. Am band kwah nə uurama, nəgalnəg nə dzamaghəraru kə dəga jiirər biya, tədvad kwaha, am vəldabi kə ghəraru bak jiirjiir kə Tləkatəg biya.

⁴ Adaba am haigant ba wats də lii səgəv da vakaruwa. Haiyamanthaig də əlbəgahi ar tagkur nə iitər təghər kə Yesu, aandzu ba shah də

kwa tsagamndkuuru nəmnda kə əlbəg marawana. Haiyamanthaig dlað də hulfa shədkwi tagarkur nə iitəra, bakəvakwaha kwan kə shədkwa shidkwa cacuwananacawan bi wa caawama nə uur biya. Haiyamanthaig dlað də hulfa əlbəg marawatəra, aandzu ba shah də kwa caawama nə uuram vakamnda.

⁵ Manzharg naiya jarkwarabi nə lii am tagtər nə uuram taaki “Ar dlakulva gyiyah Yesu” də dəgit biya.

⁶ Aandzu ba tsaghkad bi nə uuð kə taaghai biya, bakəvakwah ən sərgasərəg kə dəgita. Maramndkurdamarg nəmd kwan aandzu tə kwar kə duula.

⁷ Tagankuratag nai kə əlbəg marawa Daadamazhigəl ba gyagyana. Nanenanenəg nai kə ghərarra, kiyava fəkuraaran nə uuda. Baganabag kə haip ciya?

⁸ Nalnəg mandki na pərdigu kwað vak kyalma dlamakəlaaa lii gatəga kwakyarvad ən əakura kə tləra.

⁹ Ma sartən ndzan ba əmtad də kuurama, nahahəg nai kə kwaða, bakəvakwaha ndavankur biya, adaba sarwadəvsəg nə zaraabahamiyam kwa sarəv ma Makidunkiya kə dəgiti ən naag nai badəmma. Fankuraabi nai ma sartakwahiin biya, dlaða ən da zaa ba vuukw bandkwana.

¹⁰ Kwakarvad jiira Tləkatəga kwa ma kaiya, maay wa tsəkwavatsəg badəm ma haaya Akaya kə taaki duuwardug kə tsa kushəgh biya.

¹¹ Aujibəg kəskai ən taa kwani? Mbakyarvad ən maay waiyakurami ciya? Sərgasərg nə Daadamazhigəl taaaki ən waikurwaiga.

¹² Ən zaa ba vuuk nai də duuwa kwaði kwam da məlgwad nə uurama, mbakyarvad ən tsətərvə kə

“Dlakulvaha gyiyi Yesu kwa dyəkdyəkən” kə əuula tsa kushəgh taakiya, ar 6a tlər ba kalkal də kəmnda.

¹³ Hulfa kwan kə uudaha ar dlakulva gyiya Yesu aa jiirjiir biya, lii 6a tləra fiida. Ar na ghəraatər band dlakulva gyiya Tləkatəga.

¹⁴ Dəga jappər biya, adaba shatanah də ghəraan ndakwani naa ghəraan band zərbələg paraka.

¹⁵ Mbakyarvad kwaha, dəga jappər bi akwama nardalnəg nə lii 6agar tlər kə Shtanah kə ghəraatər band lii 6a tləra jiirjiira. Təhala ghyənnga duniya ar da cauwa dəgshəgətər ba kalkal də tləraatəra.

Dladī huñuu nə Bulus ma 6a Tləraana

¹⁶ Ən gwiiya ba tagan naiya, aa tlatl bi nə uudan taakiya ən dlag biya. Akwmam tlatləgan band kwaha, aciya, haiyamanthaig də kai band dadda dlaga, adaba kai ndakwani ən tləkəna kəda tsa kusəgha.

¹⁷ Hulfa tsakushəghən ən tsəg naiyna, kwak-yarvad tagaa nə Yaazhigəl əndkwah biya. A'a, ma kwanən kə əlbəga ən tsakushəgh band dlaaga.

¹⁸ Adaba məng nə lii tsakushəgh band kwa 6ag nə uudaha duniya, ba kai ndakwani ən 6agan band kwaha.

¹⁹ Am ba dyəmdyəm nə uuram ba vaivaiya, baz hwađag kəskuurama am 6əsha dəgiti 6agkur nə dlaagaha!

²⁰ Adaba ma fakuraafəg nə uuđ kə 6a kwatənahəra, am ba 6əshəgana, aandzu pərkurva dəga ruuwa, ma markura ndzəđa, ma balkura mahəpəngw ma hudvəga.

²¹ Ən cinnga zhəruw nai kə taaki mbakyarvad maira ndzəđamnd wa 6agamnda bi kə kwana-

haan kə dəgitah biya! Akwama məng nə daddakwa fa ndzəda tsa kushəgh də dəgiti tlərna, ba kai ndakwana ən fəgaan kə ndzəd bandkwaha. Ən tag band dlag naiy kə ghaiya vakwana!

²² Akwamaa Ibraniyah nə iitəra, kai ndakwani bandkwaha. Akwamar kudəga Ibrahim nə iitəra, ba kai ndalwani bandkwaha. Akwamar Isra ilah nə iitəra, ba kai ndakwani bandkwaha.

²³ Akwama ar lii batləra Tləkatəg nə iitəra, jantərarajig naiya! ən taa ghaiya mandki nanalnəg kə valaaga! abi jantərarajig naiy də tlər ba vaivaiya, danaghadəg damma guda bərfina, hubanuhubəg kə tsəggə ba dyəkdyəka, shəg badyək kəskai kə ngədləga tə duula əmtsəga.

²⁴ Shəg dləba kə Yahudah kalkwakaləg də kii6 kulhəkərd taar vaslambada.

²⁵ Shəg həkərd kalkwakaləg nə Rumaha də kii6. Tapavnatapəg dla6 dawalkwadawaləg nə uud da akura shəg palla. Shəg həkərd kə pərayuwa caabəg ən bama vakaiya. Tapannatapəg dla6 kə hənnga baz vanng bama dəlvə, lakwti səkwadasəg nə uuda.

²⁶ Ma dahadagali 6agan naiya fərtanafərtəg kəmtsəg ma zaagħa, dla6a fərtanatərtəg kəmtsəg ma dəva gwardaaha. Fərtanafərtəg kəmtsəg ma dəva zaraabahar Yahudaha, dla6a fərtanafərtəg ma dəva lii kwar yahudah biya. Fərtanafərtəg kəmtsəg ma kəssah dyəka, fərtanafərtəg kəmtsəg ma təghala, fərtanafərtəg kəmtsəg ma dəlvə, fərtanafərtəg dla6 kəmtsəg ma dəva zaraabah fiidfiida.

²⁷ Baganabag kə tləra, tlakwatləg dla6a, hənnanubi kə haar maraw biya ,bəshənu bəshəg kə waiya ard andəla. Shəg ba dyəkka ən tləkənabi kə kaff biya, tlakwatləg nə akwəhya, pəlghwawapələg nə sədav ən

da fəg nai biya.

²⁸ Maay ba nə kyalma dəgitahi shah shah biya, ba kəlahənnəga ən kəsa dlada faahyəmi tə yaa daddaha gatəg badəmma.

²⁹ Akwama məng nə daddakwa hətsalhətsəga, mandki kai wa hətsəgalhətsəga, akwama məng nə daddakwa dəgəm damma haipa, fəgwafəg kə badza ərvədmahuş ba vaivaiya.

³⁰ Akwama nalnəg ba jiirjir kəskai tsakushəgha, ən tsakushəgh də dəgitahi kwa mara hətsəgalhətsəgara.

³¹ Sərgasərəg nə Daadamazhigəl taaki fiidbi wan tag naiya, kwa iin Daadamazhigəla, dlaşa Daada Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga. Aa ndzandzəg bark təghər kə iina ba tangw damma zərazəra!

³² Ma sarta kwa ndzan ma Dimashku naiya, faafəg nə gwammna kwa miizhangil kə tləkəsa Aretas kə uuda tuuk kə ghaiya guda kəs dyəkka Dimashku kiyava viiya kaiya.

³³ Sarkwada nə tsaghwar ma alghwa tə ghəra dəlga kəssiina, ngədlanarva əndkwaha.

12

Dəgitahi margharda Yesu kə Bulus ma sənəga

¹ Aandzu ba da maay nə tləran biya, barari kəskai tsakushəgha. Bandkwannən, ən zaavuuk də taa taa əlbəgah təghər kə dəgitahi marghwada nə Yaazhəgəl Yesu Tləkatəg ma sənnga ard ba ghwəm də gyiya.

² Ən sərgasərg kə uuda nə iina kwa viigan kəlawatar uufad hiinanna, kəsavantkəsəg dagat damma ghərazhigəla dəga həkərdə tədvad ndzəda

Tləkatəga, mbatak ma ndzəgana vəgha, mbatak ma ndzəgana vəgh biya, ən sərga biya, sərga ba nə Daadamazhigəl palla.

3 Ən ba sərgasərəg dlaš kə uuda nə iina, kwa kəsavantkəsəg dagat damma ghərazhigəla dəga həkərdna, mbatak ba maa ndzəgana vəgh nə iina, mbatak ma ndzəgana vəgh biya , ən sərga biya, sərga ba nə Daadamazhigəl palla.

4 Cinngħacinq kə kyalma dəgitahi vakwah kwa da tagəvda biya, hulfa kwa tagdabi nə uuda dəgħshieg kə əlbəg təghħer biya.

5 Ən tsəgan nai kə kushħegħ də uudana, ən tsəgabi kə kushħegħ də ghərar biya, bamma təghħer kə dəgitahi kwa mara hətsəgalħətsəgara.

6 Akwaman naagan kə tsakushħegħha, ən nəgalbi kə dlaagi, adaba ən da taa ba jiira. Ən maay da tsakushħegħ biya, mbakyarvad aa dzambi nə uudan mandki ən shah də kwa sərkwa nə iin biya, ard kwa cinngha nə iin vakara.

7 Adaba haik tsakushħegħ kəskai də kwanahaan də sənnga kwa juujig kə dəga jappəra, ngal ba bəlgusbələg nə uud kə kuzza kwa nal kə tak ma vəghara. Nalnəg wan kə zərbəlga shatanah kiyava vəlgwa dlaš tsəkwavan dlaš kə tədə fədavgha.

8 Shəg həkərd kəskai ən ba għala Yaazħəgəl mana tagwzha də kwan kə dəgħita,

9 Aiyama kəskaiya, “Tlakaratləg nə herərra, adaba tədvad hətsəgalħətsəgah wa da nəghħəvanəghħeg nə ndzədaara.” Mbakyarvad kwaha ən da fəgara bad hwađag nai kə tsakushħegħha hətsəgalħətsəgar kiyava ndzəg nə ndzəda Tləkatəg əmtad də kaiya.

10 Mbakyarvad kwaha nəghħəghanakanəghħeg də

hətsəgalhətsəgara, ard zaa hətər ma vəga kwa 6aghwi nə uuda, ard huğa dlada, ard mbahəlla, ard dəgitahi dzagħardzag mbakyarvad Tləkatəga. Adaba akwma hətsanalhətsəga, ən da tləkəna ma sartakwah nai kə ndzəda.

Dəgiti njəkən kə Bulus təghər kə yaa daddaha gatəg ma kurinti

11 Baganabag kə dlagəra, famwaba nə uurama. Ma kuuram wa kalkalan kə dləba kaiya. Aandzu ba tlanal ndau biya, nal bi taaki “mallaha dlakulva gyiya Yesu ruwa” jarkwaraa biya.

12 Bagabag nə Daadamazhigəl kə dəga sərga ard tləraha jappər tədvad kai makuurama, kwa bagana nai kə tlərar də fa ərvədmahuda. Kwanahan kə dəgaha jappəra maradamarəg taakiya ən dlakulva gyiya Yesu ba jijira.

13 Ta kwar kə əsuul wa marandanai taakiya namalbi kalkal də kyalma dlamakəlaaa lii gatəg biyi? Nii mbakyarvad tsankərvatsəg kə məlgwad də kwañhi? Bəshamwanabəshəg ci kwan kə haipa!

14 Badlamvəbadləg kə dəga həkərd da nəghakuuram ndakwana. Ən fəkuraabi kə 6a dəgit biya, adaba kuuram wan naag naiya, kwābaruu biya. Adaba kalkalnabi kə zarh kə dlada 6a dəgit kə Daddaatərtə ard Babbaatər biya, bamma Daddaatəra ard Babbaatər wa kəsa dlada zarhahatəra.

15 Ən cənngan əmtakər akwama tsanatsəg kə dəgit vakar badəmما, baz ghərarra kwakyarvad ən məlkuruwa. Akwamma ən zaa ba vuukw də waiya kə uurama, mbats am da gulgan kə waiyakəvaru mbakyarvad kaiya?

¹⁶ Am da haiganthaig də kai taakiya nanaibi naiy kə dəgit kəskuuram biya . Adaba məng wa da tagan taaki na markura dyəmdyəməra, na patkuru bad fiida.

¹⁷ Zankuruzəg nai tədvad kwatlər kə uud ma lii bəlantər nai da vaakaruwa?

¹⁸ Ghalanghaləg kə Titus ma dəvakaruwa, bəlanantbələg kə zəraab kwa dadda gatəg əmtad də iina. Am tagan taakiya zakuruzəg nə Titusa? Mbats kaiya ard iina ba dəgit pall nəmnd biya? Dlaşa kəm taa ba duul pal biya?

¹⁹ Mbats tlatlam ba wur nə uuranm taakiya kəm 6a kəla ndzədamnd kə ngədla ghəramnd vakaruwa. Ba Daadamazhigəl nə shiidamnda, kəm taa ba jijir ma Tləkatəga. Aandzu kəm 6a bau nəmnda, kurumən ən waikur naiya, bagamnd kwakyarvad am tləkəna kə ndzəda.

²⁰ Ən gədzəga, mbatak sarti ən da sagau naiya, ən tləkuuran band kwan naag nai biya, dlaşa am tləkwa nə uuram band kwam naag nə uuram biya. Ən gədza aa tlanarai kə ushava, ard səlga, ghwada hənkala, ard naa ghəra ard badza daaga, ard amaaha, ard dəkdəka ghəra, ard ciya hənkala.

²¹ Ən gədza taakiya akwama da gwiyyanagwiig da vakaruwa, da fəgwafəg nə Daadamazhəgəlar kə cinnga zhəruwa tə vuukwaruwa. Ən gədza haik badza ərvədmahud kəskai mbakyarvad uudah ba dyəkka kwa ndzar 6a ba haip wura, lii pəlarabi kə ghər vaka ba gwaragwar biya, ard 6a fədəra ard gata duula cənga əmtakəra dəga tsa zhəruwa.

13

Bəla magiya Bulus dəga mbasuumbasa

¹ Dèga hèkèrd nè wan këskai èn ba sagau da nèghkuranèghèga. “Ba jiijira da sèrvaka tè shidah buwa ma hèkèrd nè jiira əlbèga” band kwa viindava ma kakada Daadamazhigèla.

² Dagawar da vakaru kë dèga buwa, 6èlanañèlèg kë magiya kë lii bagara haipa ard kyalma uudah badèmma mara duuwars kë 6a haipa. Aandzu ban maay èmtad dè kuuram biya, èn gwiiya gwaigarsgwaig kë hulfa kiiba ndaigèn tagankur nai na, adaba akwama gwiiyanagwiig da vakaruwa maay nè daddakwa da ngèdlègarwangèdlèg kë kiiba ndaig biya.

³ Akwama ba am na sèran kë jiira taakiya taaghai nè Tlèkatèg tèdvad kaiya, wayam ci nè jiirana, hètsalbi nè tlèkatèg ma kuuram biya, dlakulvakwaha mara ndzèðan ma kuurama.

⁴ Aandzu ba hèrtavèthèrtèg nè Yesu tèdvad mara ndzèða, bakèvakwaha dè shifèg nè iin tèdvad ndzèða Daadamazhigèla. Aandzu ba kiyam maira ndzèð nè miiyam ma Yesu, bakèvakwaha kiyam dè shifèg ma Yesu tèdvad ndzèða Daadamazhigèla mbakyarvad tlèrèn 6agamnd nèmnd ma kuurama.

⁵ Sèramakasèrèg ndan kë ghèraruwà mbakyarvad am sèrakan taakiya am gatègaan kë Yesu bak jiijiira. Sèramakasèrèg kë kë ndzèðana ruuwa. Mbats am sèrgai taakiya Tlèkatèg ba ma kuuram biya? Akwama am sèrgabiya, nalnèg mbèðsamambèðtè duula fèshiga.

⁶ Mantlèg naiya am da sèrgaakasèrèg taakiya hètsamndalbi nèmnd biya.

⁷ Kèm dzègwazhègèl kë Daadamazhigèl taakiya 6agam bi kë dègiti kwa kalkal biya. Kwayarvad kèm 6a dabariya nèdal ghèramnd mandki kèmnd

wa zamndu fir biya, mbakyarvad am ɓagan nə uram kə dəgiti kalkala, aandzu ar ba da tlatləgan nə uudah taaki mandki hətsamdalhətsəga.

⁸ Adaba kəm naiy kə dəgiti maay nə jiir mavakai biya, kəm naa ba dəga jiira.

⁹ Kəm hwadag nəmnda akwama hətsamndalhətsəga, adaba am tləkəna nə uram kə ndzəda. Dlaba kəm dzəgwazhəgəl am nal ba kə uudah jiirjiira.

¹⁰ Iin wa viindankura nai kə kwana aandzu ban maay əmtad də kə uram biya, adaba akwama sanəvsəga, aa da nal bi kə barari kəskai ən da vəlkur kə dlaf də mara ndzədən kwa vəlghwa nə Yaazhəgəla, ndzəda fəgaraadəfəga, dəga badzəg də badzəg biya.

Əlbəga mbasuumbas

¹¹ Dəga mbasuumbas ci zaraabahara, da ba daghuvalitlərn. Bagambag kə kəla ndzədaaru am nal kə uudah jiirjiira, cəngamcəng kə ghalgara, haiyamanthaig də zaraabaharuwa am ndzan ba lapiya. Tədvad kwah wa da ndzəg nə Daadamazhigəl kwa waiyuuda ard gabərra əmtad də kə urama.

¹² Tagamartag kə uus kə zaraabaharuwa də taa uus bərhuga kwa caccuwanacaccuwana.

¹³ Ar tagkur uus nə yaa daddaha gatəg badəmma.

¹⁴ Aa ndzandzəg nə herərra Yaazhəgəlamiiyam Yesu Tləkatəga, ard waiyakəva Daadamazhigəla, ard ndzəgan shədkwa caccuwanacaccuwana əmtad də kuuram badəmma. Amin.

**Glavda NT Portion
Portions of the New Testament in the Glavda language
of Nigeria**

copyright © 2024 Luke Initiative for Scripture Translation

Language: (Glavda)

Contributor: Luke Initiative for Scripture Translation

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 May 2025 from source files dated 10 May 2025

2a8aae58-fd4b-5cef-8aad-aa54853515aa